

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 maart 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heer Carl Decaluwe, mevrouw Mieke Van Hecke
en de heren Eric Van Rompuy en Eddy Schuermans –
betreffende een toekomstgericht beleid voor de lokale radio's**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Overzicht van het beleid uit de vorige legislatuur

Het overzicht uit de vorige legislatuur is bekend. Ingevolge het arrest van het Arbitragehof van 7 februari 1991 zijn de Gemeenschappen bevoegd voor het opstellen van hun frequentieplannen. Vlaanderen stuitte evenwel op een weigering van de Franse Gemeenschapsregering toen het de frequenties wilde coördineren. De Vlaamse regering had immers op basis van een onafhankelijk onderzoek een nieuw frequentieplan voor de band boven de 102.4 megahertz uitgewerkt. Hierdoor zou onder andere een groter zendcomfort worden gegarandeerd voor de lokale radio's en zou het aantal waarschijnlijk verminderen. Wettelijk gezien moet een nieuw plan zowel nationaal als internationaal worden gecoördineerd. Het overleg over dit nieuwe Vlaamse frequentieplan werd eenzijdig afgebroken door de Franse Gemeenschap.

Men heeft nog geprobeerd om de zaak via het BIPT op te lossen. Toen bleek echter dat de federale overheid enorme druk uitoefende op het BIPT om niet te hard te zoeken naar oplossingen. Zonder coördinatie zou het Vlaamse plan leiden tot etherchaos. Dat is dan ook de reden waarom de vorige Vlaamse regering het ontwerp heeft ingetrokken. In de plaats werd een voorstel van decreet goedgekeurd waardoor de bestaande erkenningen tot einde 2001 verlengd werden.

De vergunningen van 21 Franstalige radio's werden door de Raad van State geschorst, omdat ze op een onwettige wijze werden toegekend. Het BIPT heeft die zenders vervolgens uit de ether gehaald.

2. Regeerakkoord juli 1999

In het regeerakkoord van de nieuwe paars-groen-gele Vlaamse regering wordt het volgende afgesproken :

"Voor de particuliere radio's zal voor het einde van het jaar een plan worden uitgewerkt zodat de beschikbare frequentieruimte in Vlaanderen maximaal wordt benut. Dat plan moet worden opgesteld door een onafhankelijke instelling en moet aangeven hoeveel radio's (lokaal, regionaal, landelijk) een vergunning kunnen krijgen. Dat onderzoek moet uitgaan van een optimale frequentie-aanduiding en van het feit dat de bescherming die

de openbare omroep qua zendcomfort voor zijn zes zenders (Radio 1, 2 en 3, Studio Brussel, Radio Donna en Vlaanderen Internationaal) geniet, bepaald wordt op basis van Europese criteria."

In december 1999 wijst de Vlaamse regering de onderzoeksoopdracht toe aan Nozema. Dat bureau moet evenwel enkel onderzoeken of er op de band 87.5 tot 102.4, die tot dan exclusief is toegekend aan de openbare omroep, nog vrije frequentieruimte is om landelijke commerciële radio mogelijk te maken. De CVP-fractie dringt herhaaldelijk aan om het regeerakkoord volledig uit te voeren en dus een frequentieplan op te stellen voor zowel de lokale als de landelijke radiostations. Minister Van Mechelen weigert dat omdat het volgens hem de zaakodeloos zou compliceren en de start van de landelijke commerciële radio's zou vertragen.

3. Overleg met de Franse en Duitstalige Gemeenschap over een nieuw frequentieplan

In december 1999 blijkt dat de nieuwe mediaminister van de Franse Gemeenschap, mevrouw De Permentier, opnieuw een dialoog op gang wil brengen over de lokale radio's. De Franse Gemeenschap wil een nieuw frequentieplan opstellen op basis van het internationale plan dat in 1994 in Genève werd goedgekeurd. Het gaat daarbij om de FM-band tussen 87.5 en 108 megahertz.

In het voorjaar van 2000 is het Nozema-onderzoek klaar en vraagt de Vlaamse Gemeenschap hierover overleg met de andere Gemeenschappen. De Franse en Duitstalige Gemeenschappen weigeren de Vlaamse Gemeenschap tussen mei 2000 en maart 2001 alle voorgestelde frequenties. Ze formuleren evenwel geen enkele technische opmerking !

Op 30 maart 2001 stuurde de Franse Gemeenschap een nieuw frequentieplan voor haar Gemeenschap. Pas nadien kwamen de technische opmerkingen op het Vlaamse frequentieplan. Na intensieve onderhandelingen over beide plannen werden 3 lijsten opgesteld waarover op ministerieel niveau op 25 mei 2001 definitief zou worden beslist. Een eerste lijst bevatte de frequenties van de drie Gemeenschappen waarover een technisch akkoord was bereikt. Op basis van de principes van behoorlijk bestuur werden die frequenties opgenomen in het besluit van 8 juni 2001 houdende bepaling van het aantal landelijke radio-omroepen dat kan worden erkend en houdende vaststelling van de frequentiepakketten die ter beschikking van de landelijke radio-omroepen worden gesteld. Een tweede lijst bevatte de lijst waarover vóór 25 mei eerstkomend

een technisch akkoord zo goed als zeker zou worden bereikt. Die frequenties zijn onder voorbehoud in het besluit van 8 juni 2001 opgenomen. De Vlaamse Gemeenschap rekende er immers op dat over deze frequenties zeer spoedig instemming zou worden bereikt. De derde lijst bevatte incompatibiliteiten die verder onderzoek en besprekingen vereisten. De Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap stopten evenwel eenzijdig de besprekingen en koppelden een akkoord over het ingediende frequentieplan aan een akkoord over de hele band 87.5 – 107.9 MHz. Hoewel de Vlaamse Gemeenschap er herhaaldelijk op heeft aangedrongen de besprekingen op technisch vlak voort te zetten, hebben de andere Gemeenschappen niet gereageerd.

4. Toekomstige frequentieplanning

In de Beleidsbrief Media voor 2001-2002 staat over de frequentieproblematiek en de toekomst van de particuliere radiozenders :

"Na de afwerking van het Vlaams plan in de band 87.5 – 102.4 MHz zal, zoals reeds aangegeven in de beleidsnota Media, de band 102.5 – 104.8 MHz herpland worden. De optie van de Vlaamse regering bestaat erin in deze band regionale particuliere radio mogelijk te maken. Het akkoord van Genève voorzag in deze band 7 Vlaamse grootvermogens-assignaties nl. 102.5 Genk, 102.9 Schoten, 103.0 Knokke, 103.1 Waver-Overijse, 103.4 Westerlo, 103.5 Destelbergen en 104.1 Aalter ; telkens met 20 à 50 kW. Deze assignaties werden destijds opgesplitst in kleinvermogensassignaties verdeeld over de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Begin 1994 keerde de Franse Gemeenschap unilateraal en zonder enige coördinatie terug naar haar grote vermogens met belangrijke storingen voor de Vlaamse radio's tot gevolg.

Het lijkt voor Vlaanderen noodzakelijk om ook in de band 102.4 – 104.8 MHz naar grotere vermogens te gaan. Jarenlange procedures met de Franse Gemeenschap hebben immers geen oplossing gebracht. Schorsingsarresten van de Raad van State uit 1997, 1998 en 1999 waarbij 21 frequenties (!) werden geschorst worden sinds jaren niet uitgevoerd. Op 15 maart 2001 werd aan Broadcast Partners een onderzoeksopdracht toegewezen in functie van een maximale benutting in de band 102.5 – 104.8 MHz uitgaande van een gehele of gedeeltelijke restauratie van de grootvermogensassignaties. Deze optie lijkt om reden van hetgeen voorafgaat noodzakelijk. Op basis van de resultaten van dit onderzoek werd op 22 juni 2001 een nationale en

internationale coördinatieprocedure opgestart voor 60 assignaties waarin – op Westerlo na 103.4 MHz na – alle oorspronkelijke Vlaamse grootvermogensassignaties van het plan van Genève 1984 op vol vermogen worden opgenomen. De Vlaamse regering heeft in ieder geval de bedoeling om een nieuw frequentieplan van de band 102.5 – 104.8 MHz en 104.9 – 107.9 MHz te realiseren tegen einde 2002. De ruimte die niet voor regionale radio wordt voorbehouden zal ter beschikking worden gesteld voor de aanvulling van de frequentiepakketten voor de landelijke radio's, voor stad- en streekradio's, voor radio's voor specifieke doelgroepen en voor lokale radio's. Een aanpassing van regelgeving zal in die zin worden ontworpen."

Verder wordt opnieuw een aanpassing van het KB van 10 januari 1992 betreffende klankradio-omroep in frequentiemodulatie in de band 87.5 – 108.0 MHz in het vooruitzicht gesteld :

"Zowel in de beleidsnota 2000-2004 als in de beleidsbrief 2000 is reeds uitgebreid ingegaan op de noodzaak aan een coherente regelgeving voor frequentieplanning en coördinatiebeheer en aan een adequate etherpolitie. De huidige regelgeving zoals neergelegd in het koninklijk besluit van 10 januari 1992, voldoet hieraan niet. De discussies die hierover tussen de Gemeenschappen en de federale overheid zijn gevoerd, bewijzen dit ten overvloede. De Vlaamse Gemeenschap blijft dan ook vragende partij voor een adequate en snelle aanpassing van het koninklijk besluit.

De uitgangspunten die hierbij noodzakelijk zijn worden daarom nogmaals aangestipt :

- 1) een sluitende coördinatieprocedure binnen duidelijk bepaalde termijnen, telkens afgesloten met een beslissing van de minister van Telecommunicatie. Het BIPT moet hierbij een effectieve rol kunnen vervullen en niet louter als brievenbus functioneren ;
- 2) de etherpolitie is een volle bevoegdheid van het BIPT. Het BIPT moet deze opdracht effectief uitvoeren. Radio's die uitzenden met zendvergunningen die niet in overeenstemming zijn met de goedgekeurde coördinaties of die zich niet houden aan hun zendvergunning moeten door het BIPT kunnen worden gesanctioneerd ;
- 3) er moeten concrete technische normen worden goedgekeurd die gelden voor de radio's van de drie Gemeenschappen.

De minister van Telecommunicatie heeft begin 2000 een ontwerp tot aanpassing van het koninklijk besluit van 10 januari 1992 voorgelegd. Het cruciale punt is de rol en de opdracht van het BIPT. De federale overheid twijfelt om de rol van het BIPT volwaardig in te vullen. Naar aanleiding van het arrest van het Arbitragehof van 7 februari 1991 heeft het Hof gesuggereerd dat de Gemeenschappen en de federale overheid hierover een samenwerkingsakkoord zouden afsluiten. Wellicht is dit de enige oplossing om uit de impasse te geraken. De Vlaamse Gemeenschap blijft op een volledig sluitende en afdwingbare regeling aandringen. Dit blijkt absoluut noodzakelijk omdat het BIPT nu zelfs niet optreedt tegen radio's die ondanks schorsingsarresten van de Raad van State toch blijven uitzenden. In dit verband wordt erop gewezen dat er in ieder geval ernstig overleg dient te worden gepleegd aangaande de structurele betrokkenheid van de Gemeenschappen en Gewesten bij het BIPT in het kader van de omvorming van het BIPT. Naar aanleiding van deze geplande hervormingen van het BIPT en de hierbij georganiseerde algemene consultatieronde heeft Vlaanderen reeds bij de federale overheid aangedrongen op overleg omtrent deze problematiek want een verregaande samenwerking dringt zich hoe dan ook op."

5. Dringende behoefte aan een concreet toekomstgericht Vlaams beleid voor lokale radio's

Al in juli 2001 interpelleerden wij minister Van Mechelen over de toekomst van de lokale radio's. Hij noemde ze toen "de vergeten radio's of de paria's van het medialandschap". De desinteresse van deze Vlaamse meerderheid voor deze sector werd schrijnend geïllustreerd toen zij tegen de motie stemde die door de CVP-fractie werd ingediend en waarin gepleit werd voor een maximaal aantal lokale radio's met een volwaardig zendcomfort en waarin de Vlaamse regering werd gevraagd om snel duidelijkheid te geven over een rechtszekere toekomst van de lokale radio's inzake vergunningen en zendcomfort. De enige bezorgdheid van de Vlaamse meerderheid inzake radiobeleid is de snelle realisatie van landelijke commerciële radiozenders. In het najaar van 2001 werd duidelijk dat een nieuw frequentieplan niet tijdig klaar zou zijn en dat een nieuwe erkenningsronde voor de 300 lokale radio's van wie de erkenning verviel op 31 december 2001, niet mogelijk zou zijn.

In oktober dienden wij daarom een voorstel van decreet in dat door de meerderheidsfracties werd gesteund, waardoor de nog lopende erkenningen van de lokale radio's met één jaar worden verlengd

tot einde 2002. Dit voorstel (Stuk 890 (2001-2002) – Nr. 1) werd op 20 december 2001 unaniem door dit Parlement goedgekeurd. Op die manier krijgt de Vlaamse regering een jaar uitstel om een nieuw beleid voor de lokale radio's op poten te zetten. Sindsdien is het evenwel windstil ...

In het decreet over de toekenning van de zendvergunningen voor lokale radio's staat evenwel dat 12 maanden voor de licenties vervallen, de nieuwe erkenningsronde moet worden gestart door het bekendmaken van de beschikbare frequenties. Die deadline is ondertussen al ruimschoots verstreken.

Voorzover wij kunnen nagaan zijn de onderhandelingen met de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap over de frequenties nog altijd niet afgerond en heeft de minister nog geen ontwerpdecreet klaar voor de stad- en streekradio's, voor de radio's voor specifieke doelgroepen en voor de lokale radio's. In afwachting van deze nieuwe regelgeving treedt ook het VCM niet op.

De technische situatie van de lokale radio's wordt ondertussen hoe langer hoe moeilijker, wat hun marktpositie ondermijnt en waardoor ze nog moeilijker aan de nodige financiële middelen geraken om zich qua investeringen en personeel te handhaven ten opzichte van de grotere commerciële en ketenradio's.

De grote versnippering in de sector en het ontbreken van een échte gesprekspartner die namens de sector bij de overheid hun belangen verdedigt, spelen vermoedelijk ook een rol bij het uitblijven van de nieuwe regelgeving.

Carl DECALUWE
Mieke VAN HECKE
Eric VAN ROMPUY
Eddy SCHUERMANS

Het Vlaams Parlement,

- zich bewust van
 - 1° de decretale procedures voor de toekenning van de nieuwe licenties voor lokale radio's ;
 - 2° het feit dat de bestaande licenties niet telkens met één jaar kunnen worden verlengd omdat dat leidt tot grote onzekerheid bij de radiozenders en een bijzonder negatief effect heeft op hun financierings- en investeringsmogelijkheden en op het personeelsbeleid ;
 - 3° de inspanningen die de lokale radio's geleverd hebben om binnen het huidige decretale kader kwaliteitsvolle radio-uitzendingen te maken ;
- bezorgd over de leefbaarheid en het zendcomfort van de kleinschalige lokaal verankerde radiozenders in Vlaanderen ;
- overwegende dat
 - 1° een goede indeling van het hele etherlandschap de sector zuurstof kan geven en de werkgelegenheid positief kan beïnvloeden ;
 - 2° een beperkte schaalvergroting nodig is om de leefbaarheid van de sector te garanderen ;
 - 3° spontane fusies en samenwerkingsverbanden tussen de zenders niet langer bestraft mogen worden ;
 - 4° een decretaal initiatief derhalve dringend nodig is.
- vraagt de Vlaamse regering
 - 1° in afwachting van een nieuw frequentieplan en een nieuwe decretale regeling de huidige zendvergunningen te verlengen voor 3 jaar ;
 - 2° een volledige en objectieve inventaris op te stellen van alle beschikbare en gebruikte frequenties op de FM-band ;
 - 3° een rondetafelconferentie over de toekomst van het radiolandschap in Vlaanderen te organiseren waaraan zowel de overheid als de radiozenders deelnemen ;
 - 4° op basis van een nieuw frequentieplan en de conclusies van de rondetafelconferentie een decreet voor te bereiden waarbij onder meer

het zendbereik voor lokale radiozenders wordt opgetrokken tot 15 km, de technische mogelijkheden worden aangepast om kwalitatieve uitzendingen te garanderen ; ontkoppelde programma's mogelijk worden, fusies en samenwerkingsverbanden gestimuleerd worden en de zenders een rechtszekere vergunning krijgen voor een termijn van minstens 5 jaar ;

5° een Steunpunt voor lokale radio's op te richten en te ondersteunen ;

6° het personeelskader van het Vlaams Commissariaat voor de Media uit te breiden met onafhankelijke deskundigen inzake radiozenders.

Carl DECALUWE

Mieke VAN HECKE

Eric VAN ROMPUY

Eddy SCHUERMANS